

A'
TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMEVEL.

(13.)

Költ *Bétsben*, Böjt - elő - Havának
 (Februáriusnak) 14-dik napján, 1794-dik
 Elztendőben.

Hadi Környülállások.

Anglus Tengeri Vezér Lord *Hood*
 felől több ízben jelentettük, hogy el-
 hagyván *Toulont*, *Hieres* nevű Frantzia
 Szigeteknél, állapotodott-meg nagy. részével
 hajós Seregének. Az újabb tudósítások
 szerént, Jan. 19-dikén egész Seregével el-
 távozott a' *Hieres*-Szigetektől is. — Eggy
 első nagyságú, két közép - szerű, és egy
 kisebb hadi hajókat, feles számú szállító
 hajókkal együtt — a' mellyek résszerént

*Toulon*béliekkel vóltak meg - rakva — *Livorno* felé indított, mellynek ki - kötő helyébe bé is érkeztek ezek Január, 27-dik és 28-dik napjain. Maga Lord *Hood*, Januárius' 25-dikén, *Korszikához* tartozó *Roffa* és *Calvi* Szigetetskék között szándékozott fegyveres Népet szállítani-ki a' szárazra; de nagy szélvész támadván, kéntelenítettett más felé venni útját, és talán *Prünettenél* próbált szerentsét, a' hol legkönnyebbnek mondják a' szárazra való kiszállást. Egy szállító (transport) hajót külön szakasztott a' szélvész ez alkalmatossággal Lord *Hood*nak több hajóitól, melly annakutánna a' *Livornói* ki - kötő helybe vette magát. Ez a' hajó olly hírt vitt egy Anglus közép - szerű hadi hajóról, hogy az, *Gibráltártól* jöven, egész bizodalommal bé - állott a' *Touloni* ki - kötő helybe. Alig hányattak-le azonban a' vas-matskák: mindjárt ott termett egy Frantzia Tiszt, többed magával az anglus hajónál, jelenti a' Kapitánynak — *Hood* Admirális' Unokájának, ugyan tsak *Hood* nevezetűnek — hogy ő, népével együtt, rabja a' Frantziáknak. *Hood* Kapitány nagyon álmélkodott a' környülállásokon; mindazáltal tsak ugyan fel-találta magát hírtelen. Nagy barátsággal látta t. i. a' Frantziákat, 's kamarájába hívta őket, hogy valamelly frissítő italokkal, és étkekkel kínálhassa őket. Látván azonban, hogy jó szél fú,

parantsolt Embereinek, hogy vagdallyák: el a' vas-matskák' köteleiket; melly meg-
lévén, sebessen ki-repült a' hajó a' ki-kötő
helyből. A' Frantzia Batteriákról sűrűen
szállottak reá a' golyópisok, 's tettek is
benne nagy kárt; de csak ugyan meg nem
akadályoztathatták menetélét, a' minthogy
szerentsésen el is érkezett a' *Hieres* - Sziget-
teknél tanyázott Ánglus hajós Sereghez,
foglyúl vivén magával, a' maga rövid idejű
fogságának postáit.

A' Gr. *Moira*' vezérsége alatt lévő, és Fr.
Ország ellen rendelt Ánglus Sereg-osztály-
ról azt írták *Londonból* Január. 24-dikén,
hogy maga' meg-frissítése végett, Angliá-
nak, *Cowes* Sziget' erányában fekvő szé-
leire szállott-ki; az ahoz tartozó *Hasszus*
Lovasok pedig *Cowes* Szigetbe.

Az úgy - nevezett *Vándéi* hadról —
mellyet sok vérontások között folytattak
a' Republikánus, és Rojalista Frantziák
egymással — úgy emlékeznek most ismét
a' *Párisi* Tudósítások, mint egészen el-
múlttról. Ezen Tudósításoknak igaz vagy
nem igaz volttokat, az idő fogja meg-
mutatni.

Déli Prussziából írják, hogy ott 600
ezer köből gabonát vásároltat kész pénzen
a' Prussziai Király; — továbbá, hogy a'
Frantziák ellen takarodik onnan a' Prusszus
Lovasság, 's ennek helyét Gyalogság váltja-
fel; hogy hadi lábon állanak, és nem csak

tellyes, hanem felesleg - való számmal is vagynak minden Prussz. Regementek.

A' *Prussziai* minden Fegyver-tárokban találtató puskák' száma két millióra megy, az ágyúké pedig mintegy öt ezerre.

A' *Londoni Újságok* hofzasan előadják, minden környülállásokkal, azon nyomos vetélkedéseket, mellyek a' Király' beszédének egy - általlyában való megköszönése, az az, a' had - folytatás eránt voltak az Ország - Gyűlésének mind két Tábláinál. Mi is közlünk valamit mind a' két Félnek okoskodásaiból:

A' Második Táblánál, minekutánna sok versengéseket el-halgatott volna *Fox* Úr, meg-szóllalt maga is. — „Már, úgymond, meg-mutatták azt a' Frantziák, hogy készek a' magok értelmekért életeket feláldozni; ha tehát mi nem akarunk mind addig véget vetni a' hadnak, míg le nem rontjuk a' Fran. Jakobinismust, vagy más szókkal: míg meg nem hódoltatjuk Fran. Országot: ez által veszedelemre tesszük-ki *Nagy-Britannia'* gazdagságát, kereskedését, és Konstitutióját. Azt hallom én sokaktól, hogy nem lehet bátorságos békeséget kötni, Frantzia Orzágnak mostani Kormányozóival. De szeretném tudni, mit értenek az ilyenek, a' *bátorságos* nevezet alatt? mert tsak ugyan nem lehet tagadni, hogy a' Nemzet-Gyűlése' végzései betsben

tartatnak, 's végre-hajtatnak az egész Köz. Társaságban. — *Pitt* Ministerről, a' ki maga is jelen volt, ezt mondta *Fox* Úr a' többek között: hogy „a' Hízkelkedőknek leg-alább való neméből való volna már az, a' ki reá mehetne, hogy *Pitt* Urat még a' maga afztalánál is fzembe jó Hadministernek mondja. “

Pitt Úr így szóllott: „Egy betsületes Tag a' más oldalról azt mondá, hogy a' mostani környül - állások között keveset hafználna, a' jelenlévő had' első okainak tudása; hanem tsupán arról kellene már most tanátskozni: miképpen tehessünk szert egy tisztességes és bátorságos békességre. — Én pedig (monda *Pitt* Úr) annál szükségesebbnek itélem az említett okoknak ízem előtt való tartását, mivel nem látom, mi módon lehessen addig hadat végezni, míg úgy folynak a' dolgok Frantzia Országban, mint most. Ha meg-gondollya valaki: *Mikor? Hogy? és Miért* kezdődött az a' had? által fogja látni, hogy az ehez lett fogást helyes meg-fontolás, és tellyes meggyőződés előzték-meg. A' Parlamentomnak, és az egész Nemzetnek nagyobb része meg-esmerte azt, hogy védelmező had ez, a' leg-szorosabb értelemben véve; és hogy tartoztunk, 's kéntelenek vóltunk ahhoz kezdeni. “ — „Más betsületes Tag, ekképpen folytatá tovább beszédét *Pitt* Úr, azt kérlette: „Vallyon nem kezdődött

vólna-é *Anglia*' részéről úgy is had, ha *Frantzia* Ország nem izente vólna azt? " Erre, a' felelet az: „Ha mi nem nyertünk vólna különben elég-tételt a' már megtörténtekre nézve, és bátorságot jövendőre: úgy kötelesek lettünk vólna hadat kezdeni. Mindenképpen meg-tamadó had vólt ez, Fran Ország' részéről.“

Ezek után, elő-adta *Pitt* Úr a' Fran. Nemzet-Gyűlésenek azon Végzéseit, mellyek meg nem engedik az Ellenséggel való alkudozást mind addig, míg ki nem vonta ez a' lábát a' Fran. Köz. Társaság' földjéről; 's halállal fenyegetnek mindent, valaki tsak javasolni merészelné is az alkuba való erefzkedést, eggy olly Hatalmassággal, melly meg nem esmérte előre a' Frantzia Nemzetnek maga uraságát, 's a' szabadságon és egyenlőségen fundált egységét, 's meg olzozhatatlanságát a' Fran. Közöns. Társaságnak. Most már azt kérdem én, monda *Pitt* Úr: Hagyjuk-é mi, orrunknál fogva hordoztatni magunkat a' Frantziaktól? El fogadjunk vak engedelmességgel minden feltételeket, mellyeket tetszeni fog nékiek elönkbe adni? Hát avagy vissza-vonnák Kegyelmetek, Uraim! magok Seregeiket a' Fr. földről? Meg-fosztanák-é magokat, szövetséges Társaiknak eggyütt való munkálkodásoktól? El-hagynák-é fegyvereikkel szerzett birtokaikat? Vissza-adnák egyszerűen a' Frantziáknak *Conde*, *Quesnoi*,

Valenciennes, és *Fort - Louis* Váraikat; *Tabago* - Szigetét, és *Asia*' déli szélein szerzett minden kereskedő tanyáikat? — Akkor, a' midőn Anglus Követ küldődne *Párisba*, a' ki traktállyon ott a' Frantzia Nemzet-Gyűlésével: meg kellene esmérni nem tsak egységét, és meg-*oszolhatatlanságát* a' Fran. Közöns. Társaságnak; hanem éppen olyan értelemben kellene azt meg-*esmérni*, mint a' millyenben a' *Jakobinusok* veszik, t. i. szabadságon, 's egyenlőségen épített egységet és meg-*oszolhatatlanságot*; reá kellene állani minden ő tudományokra, mellyet nem tselekedhetnének különben Uraim! *Kegyelmetek*, hanem éppen ez által helybe-*hagynák* tulajdon Királyoknak is le-tételét, és *Törvényeiknek el-töröltetését*. Híjjába mondja azt valaki, hogy nem fognának illy *meffze menni kívánságaikban* a' *Frantziák*; mert tudjuk, hogy akármelley *szörnyű képtelenségeket* szóllottak is ők: mindazáltal még is mindenkor többet tselekedtek. “

Az Első Táblánál, *Státus-Kántzellárius* Lord *Grenville* is elő-hozta azon végzéseit a' *Nemzet-Gyűlésének*, mellyekről *Pitt* Úr emlékezett. Elő-hozta az egymás után hirtelen következett *különb - különb - féle* részekre, 's *felekezetekre* való *szakadásaikat* is a' *Frantziáknak*, melly *felekezetek* közzül mindég *fellyül-múlta* az elsőbet a' később, *kegyetlenséggel*; 's igyekezett meg-mutatni

ezekből, hogy lehetetlen volna egy illy bóldogtalan hányattatásban lévő Nemzettel olly békességet kötni, mellynek, avagy tsak egy hónapi tartósságához is lehetne reménység.“

B é t s .

A' Helvétika Konfessziót tartó Magyar Országai Ekklesiáknak azon részze, melly magát *Dunán innen való Szuperintendentziának* nevezi, tiz ezer, két száz három forintokból, és 46 krajtzárokból álló summát küldött hadi segítségül F. Urunkhoz, két Érd. Deputátusai által, a' kik voltak: *Fotiz. Tormási János* Úr Gen. Notárius, 's egyszersmind *Halasi* Prédikátor; és *Tek. Szemere* Úr, a' ki Ágenséget folytat a' Reformátusok' részéről a' Konziliumnál. — Február. tizenegyedik napján vala szerentesjek ezen Deputátus Uraknak meg-jelenni személyesen a' Felség előtt, 's bé-ajánlani az említett summát egy könyv-formájú tartóban, mellynek hátára e' vólt nyomtatva:

Date Deo, quod Dei est, et Caesari, quod Caesaris est. Matt. 22. 21.

Huius moniti memor, suae erga Regem Optimum intemeratae fidelitatis, erga Patriam pietatis contestandae ergo, in subsidium belli, omnium, quae unquam gesta sunt, iustissimi, hoc munusculum, ultro lubens offert, Superintendētia, in Hungaria Cis-Danubiana Helv. Conf. addicta. Die 9. Febr. 1794.

Főtisztel. *Tormási Úr*, következendő
Beszédet tartott ő Felségéhez:

Sacratissima Maiestas!

Superintendentia H. C. Cis-Danubiana,
ardentissimis illis precibus, quibus, pro
felici armorum Maiestatis V. S. successu,
coelum fatigare non desinit, vitam sangui-
nemque, ubi opus fuerit, iungere parata;
in testimonium profundissimae huius erga
Maiestatem V. S. devotionis, nec non in
belli contra impios hostes suscepti subsi-
dium, spontaneum hocce munusculum,
humillime offert, dedicat et consecrat. —
Tenue illud est August. Dne! in se si
spectatur, et leve nimis. At si verum est,
ut est omnino verissimum: Opes Regum,
corda esse Subditorum; levidense hocce
munusculum, cordibus fidelium Maiestatis
V. S. Subditorum iunctum, opes erunt
Regiae.

Dignetur Maiestas V. S. clementer
respicere, et suscipere; dignetur, oramus,
gratia sua C. Regia, fideles illos suos Sub-
ditos complecti, protegere, et fovere, qui
nil antiquius, nil sacrum magis tenent,
quam ut intaminatae in Maiestatem V. S.
August. que Eiusdem Domum, fidelitati
immoriantur, ut et profecto immoriuntur.

Belső meg-indúlással hallgatta a' jó
szívű Király ezen Beszédet, 's fogadta az
ajándékot.

(Ezen ajándék-summába, a' Fülöpszállási kisdied
Ekklesia 453 forintokat, és 24 kr. kat adott.)

Gróf *Wurmser*, ide lett érkezésével, meg-látogatta az ősz Hertzeg *Kaunitz*ot is. Ez meg-fogta Gróf *Wurmser*' kezét, 's meg-ráztván azt, illy szókkal vigasztalta az ősz Vezért: *Czézár győzött is, meg is győzöttetett; azért még is Czézár maradt.*

A' múltt Szeredán (Febr. 12-diken) vólt Tsászár ő Felségének 26-dikszor elő-fordúlt születése' napja, mellynek estvején olasz darabot jádzottak az udvari Tisztek, és tselédek, ő Felségek' jelenlétében. A' Redutban is meg-jelentek azután ő Felségek.

Magyar Ország.

Tolna-Vármegyéből, Február. 2-dik napján. — „A' múltt Januárius hónapnak 27-dik napjától fogva 30-dikig, közönséges Gyűlése vólt *Szexárd Mező*-városában Ns Vármegyénknek, melly alkalmatossággal Tek. *Jeszenszky Sándor*, Első Al-Ispány Urunk, azzal is tetézte, már számos elzenedőknek el folyása alatt fáradhatatlan buzgósággal viseltt hivataljának jeles érdemeit; hogy az egybe-gyűlt Rendeknek közöns. helybe-hagyásával, búldogulásunkra, 's óhajtott bátorságunknak meg-szerzésére és erősítésére, 22 főből álló, titkos öltözetben erőssen fel-fegyverkeztetett gyalog szabad Seregetskét állított-fel, mellynek kötelessége lessz: a' számosan el-szaporodott, sőt sok helyeken már öszve is csoportozott *Tolvajok*kat éjjel nappal hajhászni, el-fogni,

's a' Nemes Vármegye' tömlötzébe szállítani. "

Elegyes Tudósítások.

Lisbonából (Portugalliának fő Városából), Január. első napján. — „Néhány napokkal ez előtt, sok Frantziák, egész familiáikkal együtt, 's más Külföldiek is, a' magok szállásaikról, éjtszakának idején egy Svéd hajóra szállítottak, melly innen *Genuába* szándékozott. Különbkülönbféle nagy Kereskedők is vagynak közöttök. — Szükségesnek ítélte Minisztériumunk, ezeknek az Embereknek el-küldetéseket, úgy-mint a' kik tellyes igyekezettel azon voltak, hogy Frantzia Országának rettenetes ábrázatjába öltöztessék a' mi Országunkat, mellyben ők oily sok jóval éltenek, 's gyűjtötték gazdagságjoknak egy részét. Nem tsak titkon tartottak már ezek gyűléseket fő Városunkban, hanem közönséges helyeken is merészlettek szánkülotti módra okoskodni, sőt még arra a' szörnyüségre is vetemedtek, hogy a' szereintsétlen Frantzia Királyné' megölettetésének emlékezetére különös innepet tartottak. Egy vólt az el-küldöttek közzül az Fr. tzia, a' ki Koronánk' Örökösének letzkéket adott, a' nyárs forma karddal való dulakodásban, és annyi jót vett ő Hertzegségétől, hogy már most betsülettel el-élhetett pénze' interesséből. "

Brüsszelből, Február. 7-dikén. — „A' mi Politzájunk éppen most nyomoz itten

némelly álnok Embereket, a' kik kétség-kívül a' *Párisi* Jákobinusok által béreltetvéni, pártütésre serkentő írásokat hánytak-el; de a' mellyek által, tellyességgel nem hagyta magának eszét vesztetni, a' saját kárártanultt Nép. “

Varsóból, Január. 23-dikán. — „Az Orosz Tisztek azt beszélik, hogy a' most nállunk lévő 80,000 Orosz Katonának száma 30 ezerrel fogna nevekedni. — Az itt lévő Orosz Vezérnél, és Követnél, B. *Igelström*nél, gyakran tartatnak tanátskozáások, a' mellyeken mindenkor sok Orosz Generálisok, és Obersterek vagynak jelen. “

Varsóból, Január. 29-dikén. „*Pétersburgból* olly örvendetes hír-adással érkezett ide egy Kurir, hogy tekintvén *II. Katalin*, Királyi örökös Tanátsunknak eránta viseltető indulatját; egészen el - felejtkezett azon meg-bántatásáról, melly történt a' *Grodnoi* Diétának utolsó üléseiben. “

Az *Anglusok*, végső testamentomjokban is nyilatkoztatják - ki ottan - ottan a' magok eredet szerént való különösségjeket. Eggy az illyeneknek száma közzül *Jones Evan* is, a' kiről Jan. 21-dikén írták *Londonból*, hogy kevéssel az előtt, *Valles*, vagy *Vallis* (frantziáúil *Galles*, deákúil *Vallia*) nevü Hertzegségben meghalálózván, következendő végezetü testamentomot hagyott maga után: „A' mi illeti

azon ezer font sterlinget (6000 tallért), mellyet én zálog-levelekben — három procento — bírok: felét annak hagyom a' végre, hogy az én házamtól fogva *Rocksig* egy jó út készíttessék, a' helyett az átkozott mostani rossz töltés helyett, mellyen midőn az én vén kotsim olly rettentő nagyokat zökkent (Uram ne vedd büniül!) olly sokszor el-káromlottam magamat; — másik fele (az ezer font sterlingnek) legyen az Unokámé, a' ki el-fzökött az Inasommal, 's ahoz ment feleségül. Mindazáltal meg nem állhatom, hogy a' mit gyakran mondtam életemben: itt, ugyan azt, írott testamentomban is, egész meg-győződéssel ne viszonzozzam. A' helyett, hogy én most ezen öt száz font sterlinget az Unokámnak, annak a' feslett erköltsű Affzonynak hagyom; inkább, sokkal inkább fzeretném, ha lehetne arra fordíttatni: hogy az én fzomszédságombéli minden Prókátorok fel-akasztatnának; mert igaz lelkekre mondom, hogy nintsen közöttök egygyetlen eggy betsületes Ember is. “

Az *Ángliai* Királynak *August Fridrik* nevü Fia, Romában múltván tavaly, meg-esmérkedett *Murray Augusta* *Ángliai* Kis-Affzonnal, a' ki az édes Annyával, és még egy más Kis-Affzony testvérjével, *Olafz Ország*i lakos vólt jó időtől fogva. Az esmerettséget, házasság követte. — *Terhesnek* érezvén magát az ifjú Dána,

vissza - ment Angliába, 's reménykedett a' Hertzegnek, hogy szokás szerént újjítaná - meg véle házassági szövetségét. Ugyan erre kérték a' Hertzeget Barátjai is, melyet meg is tselekedett. Ki - hirdettette tudni - illik magát a' múltt Esztendő' November hónapjában, *Hanover-Square* nevü helyben; Decemb. 5-dikén pedig a' házasság-kötésre meg - kívántató Angliai tzeremoniákon is által - esett. — Meg - értvén e' dolgot a' Király, leg-ottan a' *Kantuáriai* Érsek eleibe terjesztette azt, 's kívánta, hogy *Murray Augustával* való házassági egygyessége a' Királyi Hertzegnek bontassék-fel; minthogy az ő Felsege' országlásának kezdetekor, Ország-Gyűlési Végzés hozatott az eránt: hogy a' Királyi Háznak semmi fiú Ága meg ne házasodhasson a' Parlamentomnak előre való meg-eggyezése nélkül. — *Murray Augusta* Asszonynak az Attya, Gubernátor-ságot visel Északi - Amerikának *Bahana* nevü Szigetében, mely az Anglusoké.

Piacentino, vagy *Placentzia* Ta - mánya' szélén fekvő *Mondonico* nevü helyben, egy 28 esztendős Olasz paraszt Asszony, 7 hónapokig hordott terhe után le betegedett a' múltt Jan. 13-dikán, és Jan. 28-dik napján szünt meg a' szüléstől. 15 napok alatt egy hóltt, és huszonkilentz élő Gyermeket hozott világra, mellyek, mind ép testtel születtek, egyébaránt, tsak körmök nem vólt. (Ezen valóságos Tör - énetről, a' jövő Postán bővebben.)

A' *Párisi* Jákobinusok' Gyűlésében, nyilván javasolta *Collot-Herbois*, hogy szorgalmasan öfve kell keresni mindent, a' mi által gyűlölségbe, és utálatba lehet hozni az *Ángliai* Minisztériumot. Követik is a' Jákobinusok egész mértékben, *Collot-Herbois'* tanács-adását, a' mint tsak e' következő példákból is meg-tetszik: — Egy Orátor, az *Ángliai* Minisztériumban keresi annak az okát, hogy olly sokan ölik - meg magokat Angliában; más azt hánytorgatta, hogy az *Alsó - Ház* nevezet, (melly alatt az Ország' Második Táblája értetik) igen alatonító a' Népre nézve. — Vólt ollyan is, a' ki azt állította, hogy a' gillotúoztatott *Aureliánusi* Herceg, *Londonból* hozta az afféle fortélyoskodásokhoz való kedvét, mellyek nékie nyakát szegték 's a' t.

A' *Dániai*, és *Svéd* Udvarok: valamint a' *Török* Tsászár is, nem ereszkedtek még ekkoráig, a' *Frantziákkal* folyó hadba: de most ő ellenek is hadat kezdtek pennával a' *Párisi* Jákobinusok.

Ha a' Tsász. Kir. Birtokokban lévő *Frantzia* Foglyok között meg talál szökni akár *Tiszt*, akár *Közember*: a' ki azt kézbe keríti, 24 forintot kap jutalmúl.

Az *Orosz* - Birodalomnak fegyveres ereje a' szárazon, állott a' múltt esztendő' végével 386141 reguláris, és 46401 nem reguláris Katonákból; mind - öfve tehát

432542 fejből, kiknek esztendő-t által való tartások 6 millió 's 286311 rubelre ment. — A' bányákból, 730122 rubelt vett-bé a' múltt esztendőben tilzta nyereségül az Orosz Tsászárné.

Kolónia (Köln) Városában, *Hette* nevü Szem-Orvos már hatvan vakoknak adta - vilzta szemeik' világát. *Neuhaus Bernárd* nevezetü *Düsseldorfi* Exjesuita 70 esztendős Ember vala a hatvanodik, ki is 13 esztendővel ez előtt egyik szemére, 2 esztendővel pedig a' másakra is egésszen meg-vakúlt, úgy hogy vezető nélkül nem járhatott; 's most már olvashat is nyomtatványokat.

J e l e n t é s.

Eggy el-adó házról, 's ahoz tartozó festő-műhelyről.

Ezen jól épített ház Vátzon van, a' V. Püspök' lakó Városában, a' Duna' partján, a' nagy úttzában. Hossza 27, szélessége pedig 12 öl. Van 5 szobája, egy báltja, két konyhája, egy élés-kamarája, egy 200 tseberre való pintzéje, egy némétül úgy-nevezett Kippen szobája, 3 Kippennel, egy műhelye két üstel, egy sikárló szobája, egy olyan helye, mellyben 150 darab vagy vég matériát lehet a' vízbe mártogatni; két színnye, 200 különb-különb-féle formája, minden ahoz tartozó készületekkel együtt; van ezen kívül egy el-adó szöllös kert is. — Az ezeket megvenni kívánók jelentsék magokat Vátzon, a' Ház' Uránál, Fiertling Károly Festőnél.

